

(Ne) pakalpojumu sniedzēji

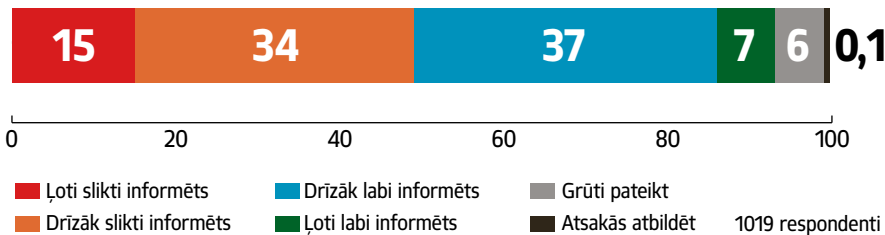
Ikviena no mums ir vismaz divu trīs finanšu pakalpojumu lietotājs – konts komercbankā darba algas vai pensijas saņemšanai, kāda apdrošināšanas polise, t.sk. obligātajiem apdrošināšanas veidiem, pensiju sistēmas 2. līmeņa līdzekļu pārvaldītājs (ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs), varbūt konts maksājumu iestādē, varbūt kāds kredīts vēl citā bankā vai nebanku finanšu iestādē. Re, jau sanāca ap pieciem sešiem pakalpojumiem katram.

Lielai daļai šo pakalpojumu ir "dabiskie sieti", kas nepieļauj iespēju, ka būtu slēgta vienošanās ar nelicencētu pakalpojumu sniedzēju – bankas ir pazīstamas un darba devēja vai sadarbības partnera akceptētas, apdrošinātājus nemainām gadiem, ieguldījumus pensijai piedāvā pārvaldīt tajās pašās kredītiestādēs, kur jau esam klienti. Šķiet, ka vidējam finanšu sektora klientam nav liela riska uzķerties uz kādu nelicencētu, tātad nelikumīgu un valsts iestāžu neregulētu pakalpojumu sniedzēju. Tomēr digitālajā laikmetā mums no interneta vides, ja tā var teikt, uzglūn gana daudz visādu "izdevīgu darījumu" piedāvātāji – ieguldīt, pārvaldīt, aizdot vai aizņemties. Pirmais likums – pārbaudām, vai šis solītājs ir kādā valsts uzraudzības reģistrā – FKTK, PTAC u.c., jo šo iestāžu mājaslapās var atrast arī aktuālos brīdinājumus par blēžiem un nelikumīgu pakalpojumu sniedzējiem. FKTK eksperti pavisam nesen brīdināja par aicinājumiem iesaistīties uzņēmuma OneCoin darījumu shēmās, kurš, pēc FKTK ieska- tiem, ir veidots pēc finanšu piramīdas princi- piem. Šķiet, ka šī ir joma, kurā mūsu sabied- rība kopš 90. gadiem ir uzkāpusi ne vienam

vien grābeklim, un tāpēc MMM līdzīgu veido- jumu afēru izdošanās ir maz ticama. Gan jā, gan nē. Ja paskatāmies finanšu pratības na- cionālajā pētījumā, tad redzam, ka teju puse mūsu valsts iedzīvotāju atzīst – esmu slikti un ļoti slikti informēts par krāpniecību.

Ja sadarbojamies ar kādu "nelegāli", tad jāapzinās, ka šādi veidojumi netiek valstiski uzraudzīti un iedzīvotāju intereses tādējādi netiek aizsargātas. Varētu likties – kāda tur valsts aizsardzība, kad aizņemos naudu? Viņš taču riskē! Nupat uzzinājām par kādu kundzi, kura aizņēmusies no šāda aizdevēja krietnu naudas summu pret savu nekustamo īpašu- mu ķīlu, parāds kaut daļēji dzēsts, tomēr lai- ka gaitā trīskāršojies, un tagad zem āmura var nokļūt arī visi īpašumi. Te arī atbilde – li- cencēti kredītu devēji arī ārpus bankām, to- mēr ir PTAC uzraudzīti, tiem ir vairāk vai ma- zāk pēc viena standarta veidoti līgumi ar no- teiktām prasībām patērētāju kredīšanai, ir noteikti limiti procentu maksājumiem, un galu galā vienmēr var jautāt atbildīgajai iestādei juridisku konsultāciju, pirms slēdz tik neizdevīgu līgumu. Patēriņa kredītiem nav nepieciešama ķīla, kur nu vēl tāda, kas nav samērojama ar iegūto aizdevuma summu. Vēršoties pēc ātrās naudas pie nelicencētiem darboņiem, var sanākt, ka nauda veļasmaši- nai iegūta, bet dzīvoklis pazaudēts. Laikme- tā, kad internetā par mediju sevi var nosaukt ikviena viendienīte mājaslapa jeb melu ru- pors, jābūt uzmanīgiem arī ar tādiem pakal- pojumu sniedzējiem, kuru nosaukumi ir ĻOTI līdzīgi kādam labi zināmam un licencētam tāda paša pakalpojuma sniedzējam. Finan- šu darījumos katrs skaitlis un katrs burtiņš ir svarīgs, tāpat kā uzticams pārbaudes rīks.

Savu zināšanu novērtējums par finanšu krāpniecības pazīmēm 2015. gadā

Kas ir kontu reģistrs?

Esam pieraduši, kas par mums ziņas krā- jas dažādos reģistros – nodokļu maksā- tāju datubāzēs, Kredītreģistrā, Piloni- bas un migrācijas lietu pārvaldē, CSDD, par dažu labu varbūt arī t.s. čekas maisos un dažādos parādu piedzinēju reģistros.

Šoruden Saeima pieņēma Kontu reģistra likumu, kas paredz arī Latvijā izveidot sistēmu, kas ļautu apkopot vienuviet visus kontu īpaš- niekus (fiziskas un juridiskas personas), kurām ir atvērts konts Latvijas kredītiestādē, krājaiz- devu sabiedrībā vai maksājumu iestādē. Pa- šiem kontu īpašniekiem reģistram ziņas nebūs jāsniedz nedz par esošajiem kontiem, nedz par katru jaunatvērtu kontu, turklāt šī informācija nebūs par kontos veiktajām transakcijām, bet tikai par kontu piederību. Kontu reģistra pārzi- nis būs Valsts ieņēmumu dienests (VID), bet zi- ņas par kontu īpašniekiem VID noteiktā formā iesniegs minētie finanšu pakalpojumu snie- dzēji. Informācija būs ierobežotas pieejami- bas, tai nevarēs piekļūt neviens no malas, ti- kai drošības iestādes, un to drīkstēs izmantot tikai likumā noteiktajiem mērķiem. Šāda ap-

kopota visu kontu datubāze ļaus drošības die- nestiem ievadīt personas datus, ja ir aizdomas par tās saistību ar kādiem nelegāliem grupēju- miem, identificēt visus šīs personas kontus Lat- vijas finanšu iestādēs un nepieciešamības ga- dījumā operatīvi apturēt šādas personas nau- das plūsmas, iesaldējot kontos esošos naudas līdzekļus. Tā būs arī iespēja redzēt vienuviet vi- sas personas, kas darbojas mūsu valsts finan- šu tirgū. Šāda būs Eiropas valstu jaunā prak- se, lai novērstu iespēju izmantot Eiropas val- stu finanšu sistēmu ļaunprātīgiem mērķiem, t.sk. noziedzīgi iegūtas naudas legalizācijai un terorisma finansēšanai. Pirms gada ES ievie- tā direktīva pret naudas atmazgāšanas iespē- jām jau paredzēja ieviest patiesā labuma guvē- ju reģistru, tagad top kontu reģistri. Ikvienam konta īpašniekam, protams, rodas jautājums – kā mani tas ietekmēs vai pat ierobežos, vai man būtu jāuztraucas par šādu manis "saskai- tīšanu"? FKTK eksperti saka – nevienam kon- ta īpašniekam legālu darījumu veicējam nav jā- uztraucas vai jājūtas traucētam. Kontu reģistrs būs uzskaitē kopainai un rīcībai tikai īpašos ga- dījumos, kuros tādi būs likumisks pamats.

Jautājiet par tematiem saistībā ar finanšu pakalpojumiem –
FKTK eksperti jums atbildēs šajā slejā!